

FOAIA POPORULUI

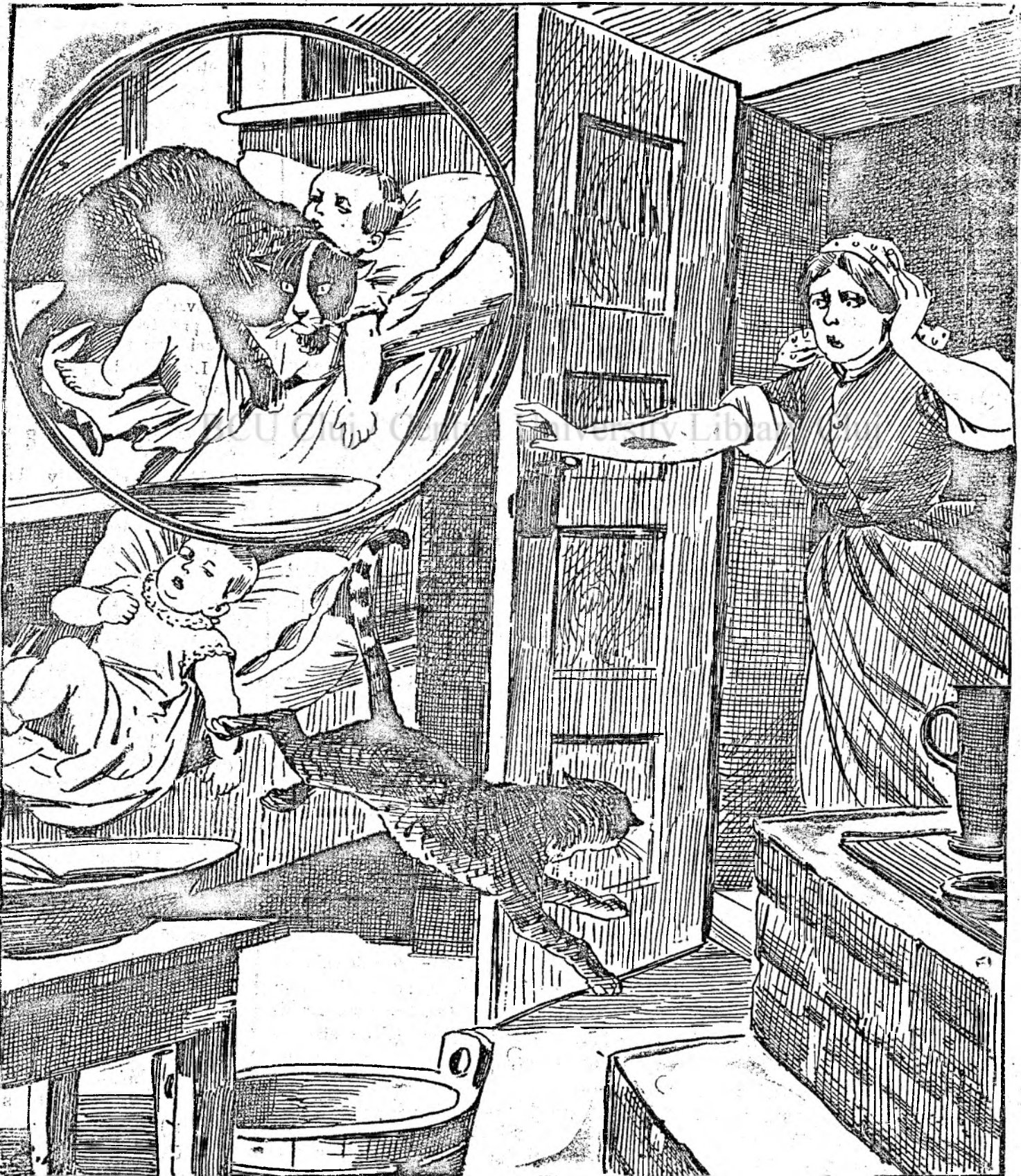
Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
 În Italia, America și alte țări străine 11 cor. anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” N. Meltzer, Sibiu

Foaie politică.
Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (str.
 Măcelarilor nr. 12).
 Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Nădușit de mătă.

— Moartea groaznică a unui copil. —

O întâmplare ciudată s'a petrecut de curând în orașul Hodmezővásárhely din Ungaria. Soția unui econom de acolo, Stefan Mezei, avea un băiat drăgălaș și vioiu, de trei luni. În una din zilele trecute femeia și-a scăldat copilul, apoi l-a lăsat în pățel, văzându-și de lucru prin curte. În casă cu co-

pilul remase și un cotoiu mare. Odată femeia aude ceva zgomot prin casă. Își aduce aminte de copil, să nu îi să fi întâmplat ceva și să repezește cu grabă și frică la ușe, o deschide și intră. Când colo ce să vadă? Cotoiul spăriat o luă la fugă, dar copilul stătea nemișcat, fără viață. Căci ce să întâmplase? Cotoiul s'a

culcat peste copil și i-a astupat cu trupu lui gura și nasul și așa neputând respira, bietul copil s'a nădușit. Chipul nostru ne arată această întâmplare, cum să culcă cotoiul, cum intră femeia și cum fuge cotoiul spăriat. Ne putem închipui durerea bieteii femei, găsindu-și copilul mort.

De-ale dietei.

Abia s'a deschis Miercuri, săptămâna trecută dieta, și deputații noștri și-au și început lupta parlamentară, iar în afară de aceasta s'au petrecut lucruri, cari privesc mai de aproape naționalitățile și pe cari trebuie să le încreștăm.

Miercuri, în ziua deschiderii, s'au făcut două interpelații, una de baronul Bánffy, alta de Bozoky.

Bozoky a cerut, ca să se șteargă legea de naționalități, iar Bánffy și-a ridicat glasul șovinist în afacerea din Șopron, care a tulburat mult pe șoviniști. În Șopron (Ungaria) și prin împrejurime locuiesc mulți Nemți. La o adunare a orașului, Nemții au cerut, ca deregătorii să facă cunoscută o cauză, afară de ungurește, și nemțește, ceea ce s'a și făcut. Aceasta a scos din sărite pe șoviniști și l-a înduplecat pe Bánffy să-și facă interpelația. El e de părere, că Nemții pot să se folosească în adunare de limba germană, dar deregătorii numai ungurește sunt datori să raporteze.

Răspuns nu s'a dat încă nici la una din aceste interpelații, dar e cunoscut răspunsul lui Andrassy ce-l va da la interpelația lui Bánffy. Andrassy a spus deja, că el a făcut îngăduiala aceasta în Șopron, din pricină, că Nemții sunt buni patrioți; prin aceasta nu să statueze nici o pildă, căci d. e. Românilor în asemenea caz nu le-ar lăsa nimic, deoarece — firește după credința lui Andrassy, ei nu su patrioți, ca Nemții.

În felul acesta va fi răspunsul, care aruncă o vie lumină asupra stărilor de la noi. Haina »patriotismului« e scut pentru multe...

În ședința de Joi, 30 Aprilie c. s'au petrecut lucruri mai interesante. Întâiu s'au ales diferitele comisii ale dietei. În ele au fost aleși dintre ai noștri, următorii:

În comisiunea de bancă Dr. A. Vlad, în comisiunea agricolă Dr. T. Mihali, în comisiunea de rugări Dr. V. Lucașiu, în comisiunea de emigrare Milan Ivank, în comisiunea administrativă C. Brediceanu, în comisiunea pentru examinarea ziarului (protocoalelor etc.) dietei Dr. Ștefan Petroviciu, în comisiunea compturilor (socotelilor) Dr. I. Suci, în comisiunea încheierii socotelilor Milan Hodza și în comisiunea pentru învățământul public V. Goldiș.

După alegerea comisiilor, a luat cuvântul dep. nostru Dr. Maniu, spre a-și motiva (sprijini) propunerea, ce a făcut-o, ca *prezidenților dietei*, în urma ținutei ce au avut-o la desbaterea schimbării regulamentului, să li să dea vot de neîncredere.

Dr. Maniu zice, că partidul naționalist a trebuit să facă aceasta propunere, deoarece n'a aflat altă cale spre a arăta și desaproba purtarea preșidenților în vremea din urmă. Ea a fost nedreaptă față de unii și părtinitoare față de alții. Dacă astfel să purcede, zice dr. Maniu, apoi e cu neputință, ca un președinte să nu silească votarea ori cărui proiect de lege.

»Incepând cu deșele întreruperi, — continuă dr. Maniu — cu chemările la ordine, continuând cu luarea volnică a dreptului la cuvântul final și sfârșind

cu șirul nesfârșit al luării cuvântului, — așa s'a votat proiectul de revizuire al regulamentului dietei, care poartă în frunte pecetea volnicilor fără număr.... Vă rog aduceți-vă aminte de cazul când domnul președinte n'a primit o propunere a domnului deputat Farkasházy Zsigmond, declarând că propunerea d. lui Farkasházy nu se referă strict la articolul, care s'a luat în discuție. Eu am desaprobat purcederea aceasta încă în aceeași ședință, arătând că e incorect. S'a întâmplat însă, în cursul că dr. dep. Mérey Lajos (om de-al guvernului. Red. »F. P.«) a prezentat un alt adaos, că punctul din urmă al acestui adaos nu s'a referit la articolul prim, ci la articolul al doilea și dr. preș. a primit adaosul și la pus la vot, deși dieta respinsese un adaos, prezentat de dr. Sziklák, care aproape cuvânt de cuvânt conglănuise cu partea din urmă a adaosului prezentat de dr. Mérey.»

De aci să vede ținuta părtinitoare a preșidenților, neiertată după regulament.

Dr. Maniu arată apoi rând pe rând volnicile, făcute față de deputații naționaliști și cere, ca propunerea lui de neîncredere să se puie în discuție.

Dr. Maniu, după obicei, a fost întrerupt de șoviniști, cari apoi la propunerea lui Fr. Kossuth, li resping cererea.

Ei, de aci iese învățătura, că la șoviniști e pe cale de-a peri și simțul de dreptate și cel de rușine.

De Joi până Luni n'au fost ședințe. Luni a fost ședință formală. Marți s'a discutat între altele cererea pentru suspendarea dreptului de imunitate a deputaților noștri Dr. Oncu, Goldiș, Dr. Suci și Dr. St. Pop, pentru că voind să puie la cale organizarea partidului, au întemeiat o însoțire politică, fără permisiune. Așa a spus Andrassy. În ședința de Miercuri ei au fost estradați și astfel vor fi dați în judecată.

Prin aceasta guvernul isbutește a amâna pe un timp oarecare organizarea partidului nostru.

Sibiu, 8 Mai n.

Sinoadele. Duminecă, în 3 Mai c. au fost deschise sinoadele bisericii române gr.-or. în Sibiu, Arad și Caransebeș. În toate trei locurile, deschiderii au premers slujbe dzești, săvârșite în Sibiu și Arad de arhieriei, iar în Caransebeș de părintele arhimandrit Mustea.

Toate trei sinoadele au fost deschise de arhieriei cu câte o vorbire, pe cari le facem cunoscute în alt loc al foaiei noastre. Arhieriei între altele au vorbit și de afacerea școalelor noastre, dând bune sfaturi și îndemnuri.

În ședințele de Duminecă sinoadele s'au constituit și apoi s'au prezentat rapoartele consistoriale și alte acte, cari au să fie dezbătute în sinoade.

Când scriem aceste șire sinoadele sunt în toiul lucrării. Hotărârile mai însemnate le vom da în nr.ii viitori.

Vrednicul de urmat. Ni să scriu următoarele: În mica comună Zoltán (tractul Sighișoarei) poporul și fruntașii cu mare însuflețire au votat urcarea salariului învățătoresc, cum cere legea cea nouă școlară și au format un fond bisericesc pentru susținerea școlii. Temelia fondului de 100 cor. a pus-o preotul

local în amintirea părinților săi răposați și proprietarul Iacob și fiul Teofil Pandrea 4 cor. asemenea în amintirea părinților răposați.

Tot spre acest scop mare și sublim poporul a hotărât ca pe viitor pomenile și ospețele să se reducă și în loc de pomană să jertfească 5 cor. ear pentru un ospăț 10 cor. pentru cei ce nu vor face pomană fiecare cap pe familie 2 cor. pe un an, timp de trei ani.

Dee D-zeu ca rodul muncii noastre să înainteze, ca și alți să se îndemne a ne urma.

Comitetul central electoral al comitatului Sibiu a poruncit ca listele pe anul 1909 să fie puse spre privire publică în zilele din 5 până la 25 Maiu în cancelariile notariale, respective comunale, unde pot fi văzute și se pot lua copii de pe ele, între oarele 8—12 a. m. și 2—6 după amiază. În timpul din 5 până la 15 Maiu se pot da reclamațiuni în contra listelor, iar din 16 până în 25 Maiu se pot face observări asupra reclamațiilor.

Un mare proces. Pe când vestitul kossuthist Polonyi era ministru al justiției (dreptății) în ministerul de acum al lui Wekerle, deputatul dietal Lengyel l-a acuzat prin foi, (cu deosebire în foaia »A Nap«), că fiind senator al Budapestei, și-a folosit acest post în interesul advocăturii sale, spre a câștiga parale pe ușor, apoi a mai arătat și alte afaceri nu prea curate ale lui Polonyi.

Polonyi a acuzat pe Lengyel și procesul s'a pertractat săptămâna trecută, fiind vre-o 8 zile. A fost un proces mare, senzațional, cu o mulțime de martori și în care a jucat rol însemnat și politica. La urmă jurații au declarat de vinovat pe Lengyel în vătămare de onoare, făcută prin foi, iar tribunalul l-a osândit la trei luni arest și 1000 cor. pedeapsă în bani.

Lupta lui Lengyel însă, împotriva lui Polonyi să va continua și de aci înainte.

O împărțire nouă a comitatelor.

Foaia »Székely Udvarhely« dă știrea, că în legătură cu proiectul legii de alegere, ministrul Andrassy are de gând să facă și o nouă împărțire a comitatelor, o împărțire meșteșugită așa, ca în cât să poate, elementul unguresc să fie în majoritate în diferitele comitate. În Ardeal, în loc de cele 15 comitate de acum, vor fi următoarele 10:

Comitatul Treiscaune-Brașov, cu centrul Brașov și s'ar alcătui din comitatul Treiscaune de azi, afară de cercul Micloșoara, din comitatul Brașov, afară de cercul inferior și din cercul Bran al comitatului Făgăraș (214 mii de suflete, din cari Români 61 mii, Unguri 129 de mii).

Comitatul Ciucului, la care ar aparține Ciucul de azi și cercul Reghin superior al comitatului Murăș-Turda (160 mii de suflete, 120 mii Unguri.)

Comitatul Odorheiului, alcătuit din comitatul de azi, apoi din cercul Cohlalm al comitatului Târnavei-mari, din cercul Șarcaiei al comitatului Făgăraș și cercul Micloșoarei din comitatul Treiscaune (173 mii de suflete, 106 mii Unguri).

Comitatul Murăș-Turda, la care ar aparține comitatul de azi, afară de cercul Reghinul superior, apoi partea mărginașă a comitatului Odorhei, jumătatea de câtră răsărit a cercurilor Ibașfalău, Dicio-Sân-Mărtin și Iernut din comitatul Târnavei-mici, o parte din cercurile Turda și Murăș-Ludoș din comitatul Turda Arieș, cercurile Teaca, Ormenișul de Câmpie și Șarmaș, întregi și partea răsăriteană a cercului

Móciu, o parte din cercul Bichigiu al comitatului Solnoc-Dăbăca și cercul Beșeneu din comitatul Bistrița-Năsăud. (376. mii de suflete, din cari 180 mii Unguri, 169 Români, ceilalți Sași etc.)

Comitatul Cojocnei, s'ar compune din comitatul de azi, afară de părțile trecute la Murăș-Turda, apoi din Gherla și o parte din cercul Gherlei, din orașul Turda, cu o parte din cercul Turzii și din cercul Ierii, Săvădisla, (din 221,000 suflete, 110 mii Români, 111 mii Unguri).

Comitatul Sibiu-Făgăraș, care s'ar alcătui din comitatul de azi al Sibiului, din cercul Făgărașului și Arpașului inf. cum și din cercul Ocnei, ținător acum de comit. Albei-inf. (242 mii loc. majoritatea Români).

Comitatul Hunedoarei, cel de azi și cercul Hălmeșului, din comit. Arad, (325,000 suflete, majoritate română).

Comitatul Albei inf. cu teritorul de azi, afară de cercul Ocnei, partea rămasă din Turda-Arieș, cercul Hosu-nău al comit. Târnavei mici și o parte din cercurile Dicio-S. Mărtin și Iernut. (338,000 suflete, cu majoritate română).

Comitatul Bistrița-Dobăca, cu centrul Dej, ar fi din teritorul de azi, afară de părțile luate, apoi din cercul Almașului din comitatul Cojocnei (317 mii de suflete).

Comit. Târnavei-mari, să va alcătui din teritorul de azi, afară de unele părți lipite la comitatul Odorheiului, apoi din partea răsăriteană a cercului Ibașfalăului și din orașul Ibașfalău. (131 mii de suflete, mai mulți Români).

Cum vedem, după noua împărțire 5 din comitatele mai mici s'ar contopi cu celelalte, anume: Brașov, Făgăraș, Târnava-mică, Bistrița-Năsăud și Turda-Arieș și în loc de 15 comitate vor fi 10 mai mari.

În cât ne aducem aminte, un asemenea plan de împărțire a fost publicat mai anii trecuți în »Bud. Hirl.« Întru cât are guvernul acest plan, nu știm încă, dar nu e cu neputință.

»Bud. Tud.« să grăbește a declara, că în minister nu știu nimic despre un astfel de plan. — Vom vedea!

Cuvinte arhieresti.

La sinodul din Sibiu.

Sinodul arhidieceșan a fost deschis Duminecă prin o vorbire a Metropolitului nostru, Înalt Prea Sfinția Sa Ioan Meșianu.

Cuvinte părințești și înțelepte a rostit Capul bisericesc, și cum lumea românească stă sub greutatea legii școlare a lui Apponyi, I. P. S. Sa îngrijorat mai mult de soarta școalelor noastre, în vorbirea Sa s'a ocupat în deosebi cu aceasta treabă. După ce salută pe deputații sinodali cu vechea noastră vorbă înviorătoare: *Christos a înviat!* amintește lucrările mai de frunte ale consistorului, săvârșite în anul trecut, arată cum arhieriei, au făcut pașii de lipsă pentru împedecarea proiectului lui Apponyi de-a deveni lege, dar după-ce proiectul a fost primit și azi e lege, n'avem decât să ne supunem legii și să dăm față cu greutățile.

După ce le-a spus aceste Înaltul Prelat, vine și în cuvinte de aur ne dă următoarele staturi și indemnuri:

În ce privește urcarea lefurilor învățătoarești, deși suntem mai săraci, sun-

tem însă mulți, și dacă pe lângă popor, vom mai apela și la fruntașii noștri, începând dela învățători, preoți, profesori, protopresbiteri și alți dignitari bisericesti, până la Archierei, apoi dela proprietari mai mici și mai mari până la advocați, medici, tehnici, comercianți și meseriași, și alții asemenea, cari bucuros vor jertfi o părticică din venitul lor și pe altarul bisericii: atunci și biserica va putea ameliora lefile învățătoarești și își va împlini tot cu mai mult succes sublima misiune religioasă, morală și culturală, de a susține și conserva pe fiica sa, »școala confesională«, de a ajuta pe pruncii săraci și orfani la învățătură, și alte asemenea, cum fac aceasta și bisericile altor compatrioți.

Să ne silim dar, domnilor, a convinge pe toți ai noștri, că biserica este buna noastră maică, care ne-a născut, ne-a crescut și ne-a îngrijit sufletește, cu aceeași iubire, cu care ne-au născut îngrijit și ne-au crescut trupește și măicele noastre. Să le spunem domnilor, că acea bună maică are acum mare lipsă de ajutoriu și sprijinul moral și material al nostru, al tuturor, pentru că să-și poată împlini sublima misiune, și să apelăm la toți, să contribuie fiecare, după putință, la augmentarea modestului nostru fond școlar, pentru a putea ajuta și el școalele noastre avizate la sprijinul lui.

Făcând așa, am firmă speranță domnilor, că și poporul se va înstăli tot mai mult la jertfe, și pe lângă aceasta va mai simți și o mare mângăere, văzând și pe fruntașii lui interesându-se și jertfind și ei pentru cultura lui. Dar mai am și acea firmă speranță, că aceasta va forma o tot mai strânsă legătură între inteligență și popor.

Pentru că însă acea legătură să se cultive tot mai mult și din partea inteligenței, va fi foarte bine, că și aceasta să caute tot mai dese conveniri cu poporul, la ceace cercetarea mai regulată a bisericii, pentru împreuna rugăciune către Dumnezeu, i-ar oferi cea mai potrivită ocaziune.

Dacă vom considera domnilor, că biserica străbună a fost singurul nostru liman, care ne-a adăpostit contra furtunoaselor valuri ale timpurilor de grea cercare, și dacă vom mai considera, că ceice au alergat la adăpostul aceluia liman, s'a mântuit, precând cei ce l'au desconsiderat, s'au periclitat: atunci vom înțelege, că am comite cea mai mare eroare, contra noastră înșine și contra urmașilor noștri, dacă, inteligență și popor, nu ne-am alipi tot mai tare de biserică, dacă nu o am cerceta mai adeseori, și dacă nu o am întări tot mai mult, ca să ne ocrotească și în viitoriu contra relelor ce ar veni asupra-ne.

La sinodul din Arad.

Sinodul din Arad a fost deschis de P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp, care în vorbirea Sa să ocupă mai întâiu cu dreptul de întrunire al bisericii și arată, că iubirea și alipirea de patrie, de limba și biserica străbună este treimea nedespărțită, care o mărturisesc toți credincioșii bisericii. Înșiră apoi lucrările mai de frunte, cu care are să se ocupe sinodul și trecând la cea mai arzătoare afacere, la afacerea urcării salarelor învățătoarești, zice următoarele:

Însemnătate deosebită trebuie să dăm afacerii, ce atinge întreaga noastră metropolie și aceasta este regularea și întregirea salarelor învățătoarești, conform art. de lege XXVII din 1907.

Conzistoarele noastre dieceșane, urmând înviațiunei primite dela Prea-veneratul Consistor metropolitan, au pus la cale conscrierea salarelor învățătoarești, și după datele intrate avem bucuria a constata: că un număr însemnat dintre comunele noastre, înțelegând glasul timpului și cunoscând rolul culturii în lupta de existență, și cunoscând, că școala confesională este mijlocul prin care să înaintează cultura religioasă morală, și prin care să poate ajunge la bunăstarea socială, au și grăbit a întregi salarele învățătorilor lor la minimul prescriș de lege.

După ce însă avem și comune, cari nu sunt în condițiunile posibilității de întregire a dotațiunii învățătoarești din mijloacele proprii, Ven. Sinod li revine datorința a ne indica direcțiunea de pregătire a materialului pentru măritul congres național bisericesc, chemat a se pronunța asupra primirii ori neprimirii ajutorului de stat în condițiunile oferite.

La sinodul din Caransebeș.

P. Sa episcopul Popea, salutând pe deputații sinodali, în vorbirea sa de deschidere amintește, că toți credincioșii au să lucre pentru biserică, apoi continuă astfel:

Biserica, domnilor deputați, e biserică luptătoare aici pe pământ, și de aceea ea totdeauna trebuie să fie pregătită să dea față cu greutăți.

Biserica luptă pentru idealurile creștine, iar lumea pentru idealurile ei proprii, de aci urmează, că căile puțin merg paralel, ci mai mult să încrucișează, cari încrucișări produc apoi lupte, cari se poartă, firește, cu arme neegale, căci armele bisericii nu pot fi arme de forță, ci strict morale, între cari locul principal îl ocupă convingerea religio-morală, iubirea de biserică și spiritul de jertfă.

De aceea și năsuința noastră trebuie să fie îndreptată într'acolo, ca să întărim aceste arme morale, ca orice împrejurări să ne aștepte pregătiți, ca astfel să putem da față tuturor neajunsurilor și instituțiunile noastre bisericesti să stea intacte.

Astăzi întreaga noastră biserică o preocupă o chestiune ex' rem de importantă, ba chiar vitală. Aceasta este chestiunea școalelor.

Prin noua lege școlară ni se creează mari greutăți, pe cari ca să le învingem se recer jertfe materiale. Poporul nostru, spre latda lui fie zis, și până acuma a contribuit din greu pentru susținerea școalelor noastre confesionale, din iubire către ele. Această iubire, speriez, că nu va răci, și astfel poporul nostru își va încorda toate puterile pentru susținerea școalelor. Se recere numai să-l sprijinim, ținându-i caldă dragostea față de școalele noastre confesionale, aceasta moștenire scumpă dela părinți.

Starea arhidieceșei.

În rapoartele făcute de consistorul arhidieceșan din Sibiu către sinod să reoglindează starea arhidieceșei gr.-or. române din Ardeal, în privința bisericească, școlară, a averilor și

administrației etc. Dăm din aceste rapoarte următorul extras :

In general.

In vara anului 1907 s'a sancționat proiectul de lege, care regulează dotațiunea învățătorilor la școlile populare, prin urmare și la școlile noastre, și cuprinde măsuri privitoare la afacerile personale ale învățătorilor și astfel ca articol de lege XXVII din 1907 a intrat în valoare și a fost pus în practică. Legea aceasta atinge de aproape biserica noastră și școlile noastre elementare confesionale.

Afacerea aceasta a angajat la lucru întreaga biserică noastră, și consistorul arhidiecezan în ședință plenară s'a ocupat cu ea în mai multe ședințe. Dela senatul școlar este raport deosebit în afacerea aceasta.

După aceste să mai amintesc următoarele: afacerea zidirii unui nou seminar, care să va desbata deosebit, moartea protopopului Sibiului, Ioan Papiu, ședințele cons. etc. apoi să raportează despre protopopiate următoarele:

In cursul anului s'au întregit protopresbiteratul Branului, fiind întărit de protopresbiter parochul Ioan Hamsea din Râșnov, și cel al Cohalmului, fiind întărit de protopresbiter Tit Gheaja, protopresbiter al Hășegului.

Prin trecerea la cele vecinice a protopresbiterului Sibiului Ioan Papiu, devenind vacant postul de protopresbiter al tractului Sibiu, în cale de concurs a fost ales și întărit de protopresbiter al tractului Sibiu Dr. Ioan Stroia, protopresbiter în tractul Săliștei.

Prin trecerea protopresbiterului tractului Hășegului ca protopresbiter în tractul Cohalmului, devenind vacant postul de protopresbiter în tractul Hășegului, în calea concursului a fost întregit, întărit fiind de protopresbiter parochul din Deva Dr. Corneliu Popescu.

In tractul Geoagiului s'a făcut alegerea de protopresbiter și actul să va sfârși cât mai curând.

In cursul anului a abzis de protopresbiter Simeon Monda, protopresbiterul Bistriței. Pentru întregirea postului s'au luat măsurile cuviincioase.

Intre alte obiecte să mai amintesc următoarele:

S'a înființat o școală economică în Sibiu cu scopul, ca în acea elevii din seminarul nostru arhidiecezan precum și țărani noștri să poată face practica cuviincioasă în toate ramurile economice. Școala s'a și pus în practică.

In iarna anului 1908 se implinesc 100 de ani dela nașterea regeneratorului bisericii noastre, a marelui mitropolit Andreiu baron de Șaguna. In scopul de a serba în mod cuviincios și vrednici ziua aceasta, la inițiativa luată în congresul național-bisericesc, consistorul arhidiecezan a inițiat și el lucrările cuviincioase. Mai multe amănunte vin în raportul special, care se înaintează în afacerea aceasta.

Conduc de dorința de a se întregi gimnaziul inferior din Brad, și a se ridica la gimnaziu superior cu 8 clase, s'a dispus o colectă în întreaga arhidieceza.

Din darurile incurse s'a înființat aici în centru un nou fond arhidiecezan, cu speciala menire de a se ridica un edificiu corespunzător în Brad pentru gimnaziul de acolo, care se va întregi, devenind gimnaziu superior cu 8 clase.

Din raportul bisericesc.

Cu privire la starea clerului și a populației din arhidieceză cu sfârșitul anului 1907 să arată, că numărul preoțimei a fost la olaltă 1126 (1 vicar, asesori, protopopi, parochi, diaconi etc.)

Au răposat în decursul anului 27 preoți, sfinți de preoți s'au săvârșit 31 și una de protopop.

Comune bisericesti (parochii) au fost 988, comune bisericesti filii 298, suflete la olaltă 793,565. Din numărul acesta știu ceti și scrie: bărbați 173,043 femei 118,721, la olaltă 291,764.

Deci calculat în procente se constată, că 34¹/₃% din întreaga populație știu ceti și scrie.

Căsătorii preste tot în decursul anului s'au încheiat 7229.

Numărul nașterilor cu sfârșitul anului a fost de 27,499.

Cazuri de moarte 19,165.

Parochii vacante cu finea anului au fost 55.

Numărul teologilor în seminar a fost în anul școlar 1906/7 de 101.

Biserici în decursul anului s'au sfințit 13, dintre cari una prin arhiepiscopul, iar celelalte prin trimiși arhieresti.

Drept întregire a venitelor preoțesti s'au împărțit clerului din arhidieceză în anul trecut suma de 669,085 cor. 42 bani, sumă ce o dă vistieria țării la îmbunătățirea dotațiilor parochiale, care se împarte totdeauna la finea anului. Precese disciplinare, intențate unor preoți pe temeiul art. de lege XIV din 1898, s'au rezolvat și finalizat până acum în mod mulțămitor pentru biserică și prestigiul ei.

(Va urma.)

Dela frații din America.

Cu acest titlu »Tribuna« din Arad publică următoarele:

Primum dela Nicolae Hășeganu din Erie-Pa (America) o lungă scrisoare în care arată pe larg suferințele Românilor din America. Intre altele arată că numai dintr'o singură comună, Șicula, din comitatul Aradului, au ajuns în mare stămtoare zece români și anume: Ion Barcuța, Avram Căprariu, George Pașcariu, George Tarsianu, Pavel Panta, Pavel Desnanu, Florea Desnanu, Adam Ciurdariu, Pavel Onița, Avram Jula și Florea Tarsianu, precum și alții așa că fără ajutorul ce le-a dat dânsul, ar fi murit de foame.

Numitul Nicolae Hășeganu este adecă de 5 ani în America, și ca seliștean harnic și isteț isbutise să-și facă o mică stare, având casă și birt, în care găzduia pe muncitorii români.

»Acum însă — ne scrie — după ce am ajutat pe alții rămași fără de lucru, am ajuns și eu să lupt cu mari greutăți: oamenii nu-mi pot plăti și nici acasă nu să pot duce, căci n'au cu ce. Vor trece poate ani de zile, până să vor deschide iar fabricile. Până atunci o mulțime de români sufer pe aici, așa încât mă simt îndemnat să trimit vorbă tuturor celor ce ar voi să vină în America, să rămână acasă, că aici e vai și amar«.

FOITA.

Poesii populare.

Din Lupșa.

Culese de D. Bedeleian, inv.

Badea meu e hădărean
Frumos, tinăr și bălan,
Mersu îi cam legănat
Când îl văd îmi fac păcat.

Bădiță, dragostea mea
Răsărita flori din ea
In grădina maicăta,
Foaie verde de melin
Să nu ne mai despărțim,
Maicăta, muere rea,
Ruptumeau floricea
Și cu ea inima mea
Să nu te mai pot vedea.

Știi tu bade ce mi-ai spus
Asară coala din sus
Tu mi-ai spus o vorbă mare,

Că maicăta noră n'are
Și tu ai dori așa
Să viu noră maicăta
Și să fiu nevasta ta.

Arieș cu apă lină
Spune badiului să vină
Că măicuța nu mă lasă
Pentru el să es din casă.

Fetele din Lupșa-sat
Pus-au floare de bănat
Să vrăjască foarte rău
Să mă lase badea meu,
Să vrăjască cum or vrea
Badea tot nu m'a lăsa
Că-s tinără și frumoasă
Și bădiții dragostoasă.

Vai de mine ce să fac
Că mi-a dat dorul de cap
Nevestele foarte-mi plac
Și fetele moartea-mi fac.

Sus e dealul Mărgăii
Dai mai sus dorul mândri

Că pe deal te poți sui
Dar de dor nu poți muri
Că de dor nimeni nu moare
Făr să uscă pe picioare
Ca peștele-n morătoare.

Păcurar cu oi băluță
Căpătatu-ți-ai drăguță?
De nu-ți vei fi căpătat
Hai la noi în Lupșa-sat
Hai că badea m'a lăsat
M'a lăsat că l'am lăsat
C'a fost rău și blăstămat.

De n'ar fi ochi și sprâncene
De păcate nu m'aș teme
Dorul mândri de n'ar fi
M'aș culca, m'aș odihni,
Dar zău dorul mândrii este
Noaptea din somn mă trezește.

Vai de mine ce m'oi face
Că nu văd pe cine-mi place
Că mândruță m'o lăsat
M'o lăsat, s'o măritat.

Cruțarea pasărilor.

Prin firea lucrurilor, s'a regulat în lume un fel de potriveală între toate vietățile, așa ca una să nu se poată înmulți prea mult în dauna alteia. Cu civilizația și mai ales cu lăcomia și nevoile omului de a vedea numai de ceea ce-i aduce folos pe dată, s'a despădurit, s'a arat, s'au ucis o mulțime de animale de rostul cărora omul nu și-a dat nici o seamă. Din pricina aceasta o mulțime de întâmplări grele cad și vor cădea pe fiecare zi pe capetele noastre.

Așa boli primejdioase, de cari mai de mult mai că nu să auzea, cum sunt bunăoară frigurile din pricina țânțarilor, și multe alte boale ce se înmulțesc pe fiecare zi. Deasemenea ani de-arândul năpustesc potop de omizi peste livezile și pădurile noastre, ori tot soiul de vermi, cari nimicesc în unii ani holdele de grâu sau de cucuruz, de sfeclă sau de cartofi. Omul se minunează, îngrozit, de unde-i vin pe cap atâtea urgii, neștiind că el singur e pricinuitorul.

Intr'un an bântue un rău, într'altul altul; iar munca și jertfele lui aduc foarte puțin folos, căci chiar în țările unde oamenii caută în tot chipul să ucidă acești dușmani, tot n'o scot totdeauna la capăt. Fiind că-i greu să te lupți cu milioane și milioane de făpturi ascunse, altele în apă, altele în pământ ori prin scoarțele și crepăturile copacilor. În fine lucrurile erau dela sinea lor regulate. Aceste jivine mărunte au dușmani cari nu le lasă să se înmulțească preste măsură de mult. S'a luat seamă că în unele insule, unde s'au dus animale din alte părți și nu aveau acolo dușmani, cari să le ție în sațiu, s'au înmulțit înspăimântător. Bunăoară câinii, pisicile ori porcii, epurii de casă ori vrăbiile. Se vede deci că îndată ce omul ori vre-o întâmplare smintește regula firii, lucrul nu ese bine la capăt.

E cunoscut cum, de o bucată de vreme, animale rozătoare ca epurii, șobolani, șoarecii de câmp, s'au înmulțit și aduc stricăciuni mari agriculturii. Aceasta dovedește că în zadar omul singur caută să nimicească pe acești dușmani. Răul cel mai mare e că am

nimicit acele animale, cari erau dușmanii firești ai rozătoarelor. Ales în unele țări omul, în nesocotința lui, a nimicit cu desăvârșire acele soiuri de fiare cari sunt dușmanii nelimpăcați ai rozătoarelor. Se poate ca în viitor să se plătească grozav de scump această greșală.

Luând în seamă toate acestea, oamenii învățați din alte țări, caută să lumineze lucrul și să îndrepte răul. Să țin congrese și sfaturi în fiecare an și s'adună oameni luminați din toate țările spre a chibzui și face legi cum s'ar putea opri nenorocirea. Iată ce spun într'unul din aceste sfaturi:

Chiar în zilele noastre se fac nimiciri crude și nefolositoare mai ales în țările necivilizate, unde Europeanul înarmat cu unelte nimicitoare iscusite, cu puști cu repetiție, cu pulbere fără fum, cu electricitate, etc., pricinuesc neîncetat și fără de nici o pedeapsă adevărate măceluri nebunești și rușinoase.

Așa s'a întâmplat în unele țări cu vânatul neînfrânat al urșilor, lupilor, vulpilor și altor fiare, cari deși strica și omului, dar îi aducea și folos, hrănindu-se cu rozătoare și ucizând pe acești dușmani ai agriculturii. Acuma, prin legea vânatului să caute a să îndrepta lucrul, așa ca să nu fie dăunătoare omului prin înmulțirea lor preste măsură, ci să-i vie în ajutor ucizând rozătoarele.

Nenorocirea e că sunt măsuri de ocrotire, pe cari zadarnic le ar lua o țară singură, căci trebuie o înțelegere între toate, mai ales când e vorba de pasările călătoare. Zadarnic le va cruța o țară, dacă alta le va ucide. De aceea e numai decât trebuitor ca fiecare nație să facă legi și să vază să fie ținute în seamă, și pasările să nu fie ucise. De obicei pasările călătoare trec în Martie și Oc. omvrie. Ar trebui ca în acest timp vânarea lor să fie oprită.

Țara care a înțeles bine folosul pasărilor e Norvegia. Acolo nu numai oamenii mari le cruță, dar sunt societăți de copii, cari au menirea de a priveghia cruțarea cuiburilor de pasări, dând chiar îngrijiri acestor cântăreți. Mai mult, în Norvegia să cruță nu numai pasările

localnice, dar și cele călătoare. Prin acest lucru s'aduce folos pomilor și ogoarelor și se îmblânzește inima copiilor.

(Va urma.)

Coada șorecelului.

Coada șorecelului este o plantă ce trăește mai mulți ani, cu frunzele lungărețe și foarte mult tăiate și despicate, înaltă de 40—60 centimetri, cu flori albe sau roșioare mici, împreunate în formă de buchet la vârful plantei.

Se întrebunțează ca leac, vârfurile înflorite, date sub formă de ceaiu 15—80 grame la 1.000 grame apă, la următoarele boale:

1. Când s'a oprit regalele femecești sau scurgerea după naștere, fie din răceală, fie din frică, și chiar pentru a vindeca scurgerile albe.
2. Contra trănjiilor, luată mai mult timp.
3. Contra baterilor de inimă, de boale de nervi, nervositate.
4. La unele boale de ficat, de bășica udului, și la piatră.
5. Contra constipațiunii (incuierii) și a boalelor de stomac.
6. La boale de piept, celor cu scuire de sânge, și la oameni slabi.
7. Face bine chiar celor bolnavi de reumatism, gută, tifos și scarlatină.
8. În fine fertura din foi și flori este bună la spălarea rănilor, la boale de ochi și urechi.

Se mai poate face din ea și un sirop: 100 gr. foi verzi, 200 grame zahar și 600 grame apă, se fierbe la foc până se îngroașe, siropul apoi se strecoară și să poată lua 20—50 grame pe zi.

Ceaiul de coada șorecelului trebuie pregătit numai pentru o zi, căci stând mai mult să strică. *Dr. C. A. Macri.*

SFATURI.

Pajiștea din grădini, adeseori este cuprinsă și stricată de mușchi, care crește între ierburi. Mușchiul se poate delătura foarte ușor cu piatră verde (vitriol de fier). Topim un kilogram de vitriol pisat bine, în 30—40 litri de apă

VESELIA.

— Foia glumească a Foii Poporului. —

Povestea lui Păcală

(Urmare.)

Văzând muierea, că câte nărozii îi mai face Păcală, nu-l mai lasă pe el la târg, ci s'a hotărât să se ducă ea. Auzi Păcală, acum mă duc eu la târg, dar tu îngrijește pe acasă și scaldă copilul. — Bine, bine răspunse Păcală, o să fac cum îmi poruncеști.

Păcală să apucă după porunca muierei sale și mai drege una, mai strică alta prin casă, până când sosi timpul ca să scalde copilul. Atunci puse căldarea pe foc și o lăsă până când începu a ferbe, apoi o luă, așeză copilul în troacă și turnă apa feartă peste el, așa că acela muri îndată. După aceea îl luă și-l așeză din nou în leagăn.

Când veni muierea dela târg, află copilul mort în leagăn și începu a să văta și a ocări pe Păcală zicându-i: tot de astea-mi

faci tu mie. De aceea să te duci dela mine, că eu nu mai șed cu tine...

Pe când muierea să bocea și să pregătea pentru îngroparea copilului, Păcală își luasă ceva merinde și traista și plecă în lume. Mergând el așa singur-singurel pe drum, numai ce să întâlnește cu o nuntă. Mai toți nuntașii îl îmbiară, ca să bea și să mănecă câte ceva dela ei. Păcală să împrietini cu ei dar să gândea, că cum să le tragă și acestora o păcăleală.

Auziți oameni buni! le zisă Păcală, în pădurea de coala să află la rădăcina unui stejer o comoară cu bani de aur. Eu mi am luat din ea cât am putut duce aici în traista asta, dar au mai rămas încă bani destui acolo, dacă vreți vă puteți aduna și voi câți veți vrea. Auzind nuntașii de vestea aceasta, lăsară carul cu mireasa în drum, iar ei fugiră ca nebuni în pădure la comoară.

Dupăce Păcală a rămas numai singur cu mireasa, începu a o ispiti, că place-i bărbatul, că nu merge silită și altele. Din vorbele

ei a văzut Păcală, că nu s'a măritat de voie bună, ci numai de silă.

— Ști ce? îi zisă Păcală, o să te scap eu de bărbat, dacă nu-ți place, hai să schimbăm hainele și o să mă fac eu mireasă în locul tău, iar tu cu hainele mele poți să apuci în altă parte. Și ei făcură precum vorbiră.

Păcală să împropodi bine la cap, pe la gură și ochi și se așeză în locul miresei. Într'aceea veniră și nuntașii injurând și blăstămând pe străin, care a știut așa bine să-i înșele și păcălească. Ei nici nu mai băgară atâta samă la mireasă, care încă nu prea vrea să vorbească cu ei, ci începură a mâna caii într'un tropot nebun.

Ajungând pe noapte în satul mirelui, mireasa, care acum era Păcală, zisă către soțul său: auzi bărbate, eu trebuie să merg până afară, ca să-mi săvârșesc niște rugăciuni, dar ca să nu te temi, că eu te voiu părăsi, leagă-mă cu o sfoară de picior și de vei vedea, că eu stau prea mult la rugăciune, tu să mă tragi de sfoară și atunci eu îndată voiu veni la tine.

și soluțiunea aceasta o turnăm pe locurile cuprinse de mușchi. Preste câteva ore mușchiul negrește și se prăpădește. Dacă este vorba de un teritor mai mare, răsfrăm în locul acesta vitriol pisat pe un jager câte 400 kg. Iarba nu suferă stricăciuni prin vitriol, ci din contră crește mai bine.

NOUTAȚI.

Avansare. Dl. Cornel Bardosy, căpitan auditor de el. II. șeful judecătoriei de garnizoană în Brașov, a fost numit cu 1 Maiu c. de căpitan auditor de I. clasă. al regimentului 50 de infanterie, staționat în Brașov.

Serbarea Junilor în Brașov. Este știut, că tineretul român din Schiul Brașovului aranjează serbări și petreceri frumoase și unice la serbătorile Paștilor, cari țin mai multe zile. Ele sunt de origine străveche. Din serbări cea mai frumoasă e Miercurea după Paști, când Junii vin călări în oraș. Despre serbarea aceasta »Gazeta Trans« scrie următoarele:

Obicinuita serbare din Miercurea Paștilor a »Junilor« noștri s'a ținut și anul acesta, favorizată fiind de un timp admirabil. La defilarea Junilor, cari pe la orele 6 seara s'au coborât »dintre Pietrii« în Groaverul Brașovului, au asistat multe mii de oameni, cari au privit cu plăcere defilarea impozantei cavalcade, compusă din 118 călăreți voinici (Juni tineri, bătrâni, curcani, roșiori și Juni albi) și din număratoase trăsură. Dela orele 4—6¹/₄ seara a cântat pe livadia din fața casei de tir muzica militară, executând sub conducerea dlui dirigent Fiala, frumoase arii românești.

Moartă arsă. În Săliște (Bihor) a murit zilele trecute soția economului Dimitrie Brânduș. După datină, moarta a fost pusă în sicriu și încunjurată de lumini. Cum s'a întâmplat, cum nu, destul că sicriul a prins foc și până să bage cei din casă de seamă, s'a aprins și casa. După ce s'a stins focul, biata femeie moartă a fost găsită arsă cu desăvârșire.

Moartă — înviată. În orașul englez Tenbridje femeia unui deregător dela calea ferată, cu numele Carton, după o scurtă boală a murit. Bărbatul a voit s'o îngroape, a pus-o în sicriu și a făcut toate pregătirile de înmormântare. Înainte de-a pune coperișul sicriului, Carton a rămas singur cu moarta, să-și ia adio. Atunci a băgat de seamă, că trupul femeii nu este răcit. Au chemat îndată doctori, cari au constatat, că femeia nu e moartă, au dus-o în spital, unde s'a deșteptat și acum e mai bine. Ea adevărat fusese numai leșinată și spune, că în starea aceasta vedea bine toate cele, cum să pregătesc s'o îngroape, dar nu putea grăi, nici a să mișca.

Dupăce Păcală s'a văzut iarăși la largul, și-a deslegat sfoara dela piciorul său și a pus-o în capul unui țap ce stătea dinaintea ușii, iar el o luă la sănătoasa. Dela o vreme mirele începu a trage de sfoară, dar din ce trăgea el mai tare, din ce simțea că se trage îndărăpt și când își perdu răbdarea și eși afară, află în loc de mireasă — țapul...

Mergând Păcală iarăși pe drum singur, află un sac gol, pe carele îl umplu cu făină de ferestru. În drumul său să întâlnească un alt om, care de asemenea purta un sac plin în spate, acesta era Tândală. Ei să salutară, iar Păcală zisă cătră tovarășul său de drum, ca să-și schimbe marfa din saci. Tândală să învoi și când deslegară sacii amândoi deodată, începură a ride. Tândală avu în sacul său petri. Ei văzură, că amândoi sunt prea vicleni, de aceea să îmbrătoșară și se despărțiră. Că ce s'o ales de Tândală, nu știm, încatu-i pentru Păcală vom vedea îndată ce nebunii a mai făcut.

(Va urma.)

Facem atenți pe st. noștri cetitori asupra inseratului despre băile de cură de la Vâlcele (Előpatak), apărut în nrul de azi.

Călătoria regelui Carol pe Dunăre. — Foile din București vestesc că la sfârșitul lunii Aprilie v. regele Carol va face o călătorie pe Dunăre înconjurat de aproape întreaga marină militară română. Suveranul va fi însoțit în această călătorie de miniștrii: D. Sturdza, Ionel Brătianu, general Averescu și V. G. Morțun. Regele va călători pe vaporul »Orientul« prefăcut în iacht împărătesc și care, după însăși cererea regelui, va fi botezat »Ștefan cel Mare«. Acestei călătorii să dă o mare însemnătate politică, pentru că este prima afirmare a puterii marine a României, pe care regele ține s'o facă.

Regina României bolnavă. Regina Elisabeta zace bolnavă de vre-o trei săptămâni. Acum să află mai bine, așa că preste câteva zile să va ridica din pat.

Regele Angliei, Eduard, va cerceta pe împăratul nostru în luna August în Ischl, rezidența de vară a familiei împărătești regale.

Convocare. Despărțământul Blaj al reuniunii învățătorilor gr.-cat. din Arhidieceză în senzul § ului 21 din Statute și 9 din Regulament își va ținea adunarea de primăvară la 17 Maiu 1908 st. n. la 7 oare a. m. în școala gr.-cat. din Mănărade, la care să invite cu toată căldura toți membrii fondatori, ordinari și ajutători, domni preoți în calitate de directori, precum și toți cari doresc binele și înaintarea învățământului nostru național.

Din program amintim: Prelegeră practică de Iosif Marian, învățător gr.-cat. în Bucerdea-grănoasă tema din intuițiune »Obiectele din școală« în limba maghiară după metoda direct și aprecierea ei. Incassarea taxelor vechi și noue. Raportul cassarului și al bibliotecarului. Dizertațiune de Nicolae Frățilă, inv. gr.-cat. în Tîr și aprecierea ei. Alegerea alor 3 comisuni: a) pentru examinarea raportului cassarului; b) pentru examinarea raportului bibliotecarului și c) pentru înscrierea de membrii noi și raportul lor. Alegerea oficialilor despărțământului pe un nou period de un an etc. — Demetriu Ban, președinte, Iosif Marian, notar.

Preot revoluționar?! Preotul gr. cat. din Mărgău, Romul Romonțan a fost denunțat de un șovinist, că după o adunare de protestare contra proiectului scolar al lui Apponyi ar fi ținut în un birt din Huedin oamenilor adunați a olo, o scurtă vorbire, prin care i-ar fi îndemnat la revoluție. Pe baza denunțării procurorul din Cluj a pornit cercetare. Cauza a fost pertractată la senatul de acuză a tribunalului din Cluj și dovedindu-să acuza fără bază, a fost respinsă. Procurorul a apelat la tablă. Apărătorul dlui Romonțan a fost dl Dr. Victor Poruț.

Foaia slovacă sechestrată. Procuratura din Pojon a sechestrat (cuprins) numărul de Joi, săptămâna trecută al foaiei slovace »Slovenska Robotnicka Novini« pentru poezia cu titlu: »Te tót nép«, care ar avea cuprins agitatoric.

Gimnaziul din Petroșeni. Gimnaziul comunal înființat înainte cu 7—8 ani la Petroșeni, a ajuns să deschidă și clasa a VII-a. Ministrul de culte a dat drept de publicitate și claselor V. VI. VII. a acestui gimnaziu.

O corabie călugărească. Este știut, că în sf. munte Athos (în Turcia) să află un stat întreg de călugări, cu mănăstiri, metocuri etc. de unde să rătăcește și pe la noi din când în când câte na călugăr. Fiind muntele Athos pe malul mării, călugării au și o corabie, condusă de călugări.

Vârfulurile catargurilor acestei corăbii sunt împodobite cu cruci, cu toate că ea plutește sub steagul împărăției turcești. Cu această corabie se transportă la mănăstiri și la metoace bucate și mâncări de tot felul — dar de multe-ori se aduc mărfuri și pentru alți negustori. Căpitanul corăbiei este un ieromonach — bag' samă un egumen. Matrozii sunt toți călugări îmbrăcați în rasă călugărească.

Nepăsarea noastră. »Unirea« scrie următoarele: Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din despărțământul Mediaș—Ibașfalău și-a ținut a treia zi de Paști obicinuita adunare

anuală. Au luat parte puțini, foarte puțini învățători, abia o treime. Preoți abia au fost de leac vre-o doi. Atâta nepăsare în aceste vremuri de criză! — Sara a avut loc producțiunea teatrală. Programul a fost executat bine. A plăcut mult jocul pictorului N. Baciș și a învățătorului din loc Dopp, bun cântăreț și însuflețit dascăl. Deasemenea a plăcut și poezia lui Goga »Oltul« interpretată cu mult simț și cu căldură de învățătorul Sighișorean. — Public a fost puțin Preoți foarte puțini, 3-4 de nu mă înșel. În chipul acesta neinteresarea și spătia celor ce ar trăbui să fie în fruntea lucrurilor bune, zdrobește și omoară și puțina însuflețire și trageră spre muncă, ce-o mai are încă o parte din dascălime. — Petrecerea slab cercetată, a decurs anemic și fără vlagă..

Credem că puțini bani se vor fi adunat din dărnicia celor ce au luat parte și credem, că puțin indemn vor fi cules harnicii diletanți din sprijinul publicului ce i-a onorat.

— Mai trebuie comentat?!

Cancelăria militară a moștenitorului de tron. Din Viena să scrie, că pentru moștenitorul nostru de tron, Francisc Ferdinand, să va aranja în curând o cancelarie militară, cu personalul corăspunzător. Moștenitorul conduce de mai multă vreme o parte a trebilor militare, după îndrumările date de Maiestatea Sa.

Expoziție de industrie casnică. Reuniunea femeilor române din loc a aranjat în localul școlii sale industriale din strada Schew's Nr. 15, parter, o expoziție de industrie casnică. Expoziția va sta deschisă până în 17 Maiu n. a. c. și se poate vizita în fiecare zi înainte de ameazi dela 9 până la 12 și după ameazi dela 3 până la 5 ore. Taxa de intrare de 40 bani, cade în favorul școlii industriale.

Aviz. Pedagogii — învățătorii — cari au absolvat cursul preparandial din Blaj în 1897/8, în urma consfătuirii avute, și-au statorit o convenire de 10 ani, în Blaj, pe 15 Iunie 1908. Schimbându-să adunarea generală a reun. inv. pe toamnă — cred cu mult mai consult a ne întruni cu ocazia aceea și așa la revedere în Blaj în toamna anului curent, cu ocaziunea adunării generale a învăț. din Arhidieceză. Foștii conșcolari sunt rugați a lua la cunoștință acest aviz. — Dionisiu Luca inv.

Noul guvernator al Galiției. În locul lui Potočki, ucis, a fost numit de guvernator al Galiției Bobrzinski. El e de 59 ani și a fost de mai multe ori candidat de ministru. Să ține de partidul conservator polon.

Reorganizarea armatei române. Am scris mai înainte, că în urma legii de nouă organizare a armatei române, să vor face și regimente noue. Inceputul s'a făcut cu crearea unui regiment de infanterie, care va purta nr. 45 și să va chema regimentul »Matei Basarab«. Este alcătuit din feciori recrutați din întreaga țară și feciorii trebuie să aibă măsura cel puțin de 1 m 70 cm. Colonelul regimentului este dl Alexandru Bunescu, unul dintre cei dintâi ofițeri români. Până la echipare, regimentul rămâne în București, apoi va trece în stațiune la Cernavoda, unde acum i-se zidește casarmă. Rând pe rând vor urma și celelalte regimente.

Este mare norocul lui Kiss! Este în general cunoscut, că planul loteriei de clasă reg. ung. priv. ofere cele mai favorabile șanse de câștig. Pe lângă câștiguri mari sunt și multe câștiguri mai mici în număr uriaș și cu deosăbire împrejurarea, că jumătatea losurilor puse în circulație — așa dar tot al doilea los — câștigă la sigur, îndeamnă toate păturile populațiunii a-și încerca norocul. — Mii și mii de oameni săraci s'au făcut astfel bogați. Descrierea ilustrată, apărută nu de mult, a loteriei de clasă, să trimite gratis și franco la cerere. Tragerea I. clase a noiei loterii va fi în 21 și 22 Maiu. — Faceți și Dv. o încercare a norocului și cumpărați un los dela binecunoscuta colectură principală Carol Kiss & Comp. Budapesta, Kossuth Lajos u. 13, fiindcă aceea servește punctual și consciențios mușterii, căci: Este mare norocul lui Kiss!

Specialități-preservative
original franceze și ame-
ricane de gumi.

Recomandate de medicii!
Garantate ca sigure!

Beșici de gumi și de Poște
în pachetare originală! Prețul
per duzină Cor. 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Novitate senzațională!
„Silk Finish Nevertear“

Gumi de mătase original
american.

Intrece în fineță, siguritate și
elasticitate toate cele de până
acum!

Prețul per duzină Cor. 8—12.

(De imitații să ne ferim!)

Bouts-american (scurt) per duzină 6, 8, 10 Cor.
Mijloc de scutire pentru dame, după prescripția
medicală, Pessarum oclusivum, după profesorul Men-
singa 3—5 Cor. instrument de introducere la el 3
Cor. Burete de siguranță pentru dame per duzină
7—12 Cor.

Nou! Auto Vaginal Spray, recomandat **Nou!**
de medicii, specialitatea igienică
cea mai sigură și mai comodă pentru dame
Prețul 15 Cor.

Bidete, sprizuri pentru domni și dame!
frigatoare etc. cum și toți articlii igienici aparțină-
tori îngrijirii și confortului bolnavilor, cu prețurile
originale de fabrică.

Cereți gratis și franco lista de prețuri cea mai
nouă detaliată a fabricii.

I. KELETI BUDAPESTA IV.
Koronaherzogutca 17.
Inițiată în anul 1868.

Espedarea cea mai directă! Scri-
sorile de comande să nimicesc.

Fiecare, care comandă și să provoacă la acest inserat
primește la cumpărarea articliilor de gumi 20% rabat.
97 A 23—

Muncitori!

23 12—20

Din câștigul vostru săptămânal nu pu-
teți pu ne la o parte nimic! Vreau să
vă ofer ocaziune, prin care fiecare mun-
citor inteligent, fără turburarea ocu-
pațiunii, poate câștiga în fiecare lună
deosăbi câte 50 cor. În fabrici mai
mari câștig lateral dublu, chiar și triplu.
Conducătorii (Vorarbeiter, elönmunkások)
sunt preferiți. Nu este absolut nici un
rizic contractual. — Să se înștiințeze
numai de aceia, cari sunt în lucru la
fabrici sau întreprinderi mai mari, sub
marca: »Gesundes Unternehmen 1000«,
la urmașul lui M. Dukas, Expediție de
anunțuri în Viena, I., Wollzeile 9.

In
magazinul de mobile
Carol Horedt
mäiestru măsar

SIBIU, ulița Sării Nr. 33.

să afle întotdeauna dulapuri (șifonere), casiene,
mese, scaune, trase cu lac, și în genere toate
felurile de mobile, 61 8—12

500 Coroane plătesc celui ce ar mai
căpăta vre-odată durare
de dinți ori li va mirosi gura după ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fl. Pentru
trimitere franco 95 fl. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler
Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile:
la Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59;
ulița Turbului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia
Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei.
la Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săcesc: far-
macia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Lăgner.
Să se ceară prețurile apriat apa de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificări vor fi bine
plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimiteți
sticle cu 5 cor. 20 fl. franco. 11 10—

NIGRIN

Cea mai bună cremă pentru ghetă

dă glanțul cel mai frumos și ține pielea durabil Nigrin
este de recomandat din punct de vedere sanitar, fiind-că
Nigrinul nu închide hermetic pielea, chiar și la folosire
continuă, astfel nu împedecă evaporățiunea picoarelor.

ST. FERNOLENDT, VIENA.

98 46 - 52 furnisor de curte c. și r.

Se capătă pretotindenea.

Magazin de confecțiune de rangul prim

R. GRÜNBERGER

SIBIU, Piața mare Nr. 3, 4, 5 în palatul bănoii Bodenkredit.

Binevoți a fi atenți la firmă căci lucrăți numai în in-
teresul Dv., dacă Vă faceți cumpărările de la mine.

Vestmintele mele substituie pe deplin cele făcute după măsură.

Atelier propriu

secție separată pentru dame și separată pentru domni.

Prețuri strict fixe.

În confecțiunea de dame țin în magazin bluze, jupoane, rochii și spe-
cialități în halne de băleți.

Mare asortiment.

Rog a cerceta, fără a fi silit cineva să cumpere, magazinul meu de mantale
pentru serate și antreuri de bal.

Cu distinsă stimă

R. Grünberger.

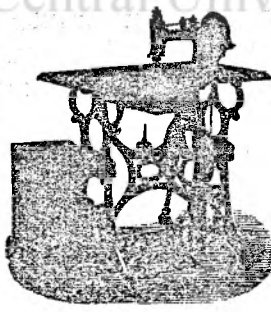
8 14—

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu, Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat. 15 15—

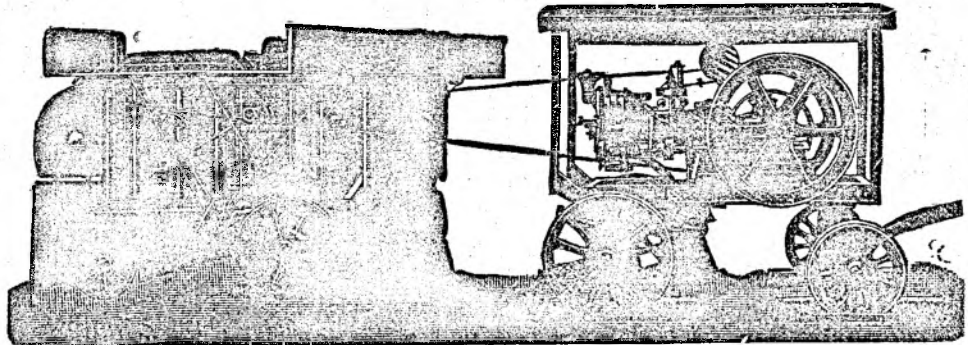
Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate scareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ase, curele, oleiuri fine și altele se afle
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată de la mine dau 5 ani garanție

Osers și Bauer fabrică exclusiv de motoare

Budapesta, VI., Podmaniczky utca 18, — Viena XX. Dresdner strasse 81-83.

35 11—52

Locomobile cu benzin

Motoare ou benzin.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mânăre cea mai ieftină din prezent! Spese de mânăre pe oară, după
puterea de cal 2-3 fill. Mai multe sute de aranjamente în mânăre! Condiții de plată
favorabile! Fabricațiune solidă, de primul rang! Cu prețcurant și preliminar de
spese servim gratis.

În timpul din urmă am furnisat mașini următorilor:

Schloß Ioan & soți, Sas-Veseuş 8 HP aranjam. de imbl. Pap János, Iháros-Berény 8 HP
aranjam. de imbl. Nagy I. Pavel, Boglár 6 HP aranjam. de imbl. Takács Imre, propriet.
de moară, Pászto 75 HP aranjam. de imbl. Stenger Vilhelm, propriet. de moară, Topo-
lovețul mare 50 HP aranjam. de imbl. Rosmann Samoil propriet. de moară, Mociu (com.
Oluj.) 40 HP aranjam. de imbl. și în alte numeroase domenii.

Zilnic un câștig principal la Gaedicke

a devenit vorbă sburătoare, deoarece la loteria din urmă în decursul
tragerii clasei 6 nu trecea nici o zi de tragere, în care

Cassa de schimb **GAEDICKE** să nu fi putut
anunța câte un câștig principal.

Succesele noastre de noroc sunt neajanse!

Probați-Vă norocul la **Cassa de bancă Gaedicke** și veți avea
succes sigur.

Pentru tragerea clasei I. la 21 și 23 Maiu a loteriei de clase XXII.
oferim losuri originale

Intregi

Jumătate

Pătrar

Optime

12.—

6.—

3.—

1.50

coroane.

Chek postal gratis și franco.

99 2-3

Zilnic
un câștig
principal
la
Gaedicke

Cassa de bancă Gaedicke Budapesta
Kossuth Lajos u. 11.

Zilnic
un câștig
principal
la
Gaedicke

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere năcăzurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcăzuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

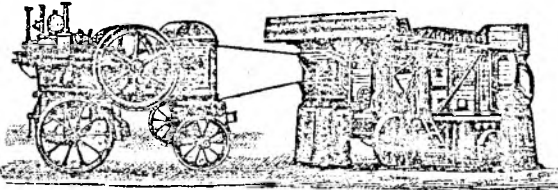
De o chemare atât de măreț și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât băr, bații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodelor său propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de țevă, beșică, nervi și șira spinării, înepăturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea putere, bărbătești (impotenta), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și ție separată. În ceace privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință să retrimite fiecăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII, Rákóczi ut. 10. 18 10—

Cea mai bună

probată și ieftină forță motoră pentru agricultură și industrie.
Motoarele, locomobilele - Petrolin ale lui Bernhardt

lucrează pe jumătate mai ieftin ca mașinile cu vapor și nu recer mașinist censurat, să pot instala liber de concesiune, absolut sigure de funcționare, nu fac fum, nici scrum, n'au miros

Instalații de gaz sugativ
dela zece până la 100 putere de cai.

Cea mai ieftină putere motoră din timpul prezent.
Dela 0'8 până la 3 fileri pe oara de puterea de cal.

Fabrică de motoare și mașine.

G. BERNHARDT FII

Viena, XII. strada Schönbrunn 173/U.

104 2-12

Reprezentant: Iosif Liedler, atelier de mașine, Sebeșul săsesc (Szászsebes) în Transilvania.

Intre alții mașinile noastre motore să pot vedea la:

Ioan Fulea și consotii în Răhău (l. Sebeșul-săsesc), garnitură de imblătit (4 HP), Madar Rezső, Sand P. Mihold 2 garnituri de imblătit (9 PS), domeniilor l. Gustav conte de Ehenfels, direcțiunea Bizovac, Slavonia 6 PS), Ioan Buso, Morva Liesko, 3 HP, garnitură de imblătit, Varenits Mátyás, Köpcseny, Ungaria 9 PS garnitură de imblătit, etc. etc.

Industrie indigenă!

Prima fabrică transilvană de stearin și săpun,

dela preluarea conducerii ei de către institutul „Vereinsbank“ ardelean, de nou adiestrată și provăzută cu cele mai moderne mașine, hiferează toate soiurile de lumini de stearin, cum și ca specialitate deosebită

săpun de spălat neutral,

praf veritabil de săpun și diferite alte soluri de săpun

în o calitate așa de escelentă, încât aceste pot susținea comparația cu ori-ce produse de concurență, chiar și cu cele din străinătate.

Noi recomandăm deci procurarea acestor produse indigene, cari escelează prin bunătatea și vrednicia lor.

Prima fabrică transilvană de lumini.

16 9—

Conveniresocială împreună cu cântări și joc va aranja »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, Sâmbătă, la 3/16 Maiu c., în sala mare dela »Unicum«.

Societate de operă, esecelentă, va veni în Sibiu în curând, sub direcția dlui Leo Bauer. Acum joacă în Brașov, între actori este și vestitul baritonist Häcker.

Cazuri de moarte. Adânc întristați, aducem la cunoștința rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că iubitul și neuitatul nostru tată, socru și frate Daniil David, senator magistratual în Orăștie, deputat sinodal etc., după un morb scurt, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în anul 57 al vieții, plină de zel, întru împlinirea chemării sale. Rămășițele pământești ale neuitatului nostru defunct, s'au așezat spre odichna vecinilor în cripta familiară din cimiteriul gr.-or. din Orăștie. Avram David, paroch, frate. Dr. Cornel David, fiu. Aurora David n. Balta, noră.

— Cu nemărginită durere facem cunoscut tuturor prietenilor, rudeniilor și cunoscuților, trecerea din viață a neuitatei noastre soții, mamă și soră, preoteasa Maria Bercan n. Bănuțiu întâmplată la 14/27 April il anul al 29 lea al vieții și al 11-lea al căsătoriei. Inmormântarea s'a făcut după rital bisericeii gr.-or. Marți în 28 Aprilie 1908 Cohalm, în 29 Aprilie 1908. Jalnica familie: Ioan Bercan preot, soț. Melania, Fabius și Dragoș fii. Aurel Bănuțiu frate.

— Alexandru Dordea, deregător al »Academiei Române« iar mai nainte colaborator la »Tribuna« din Sibiu, a reposat în București. Repozatul a fost unul din luptătorii grupați în jurul valorosului fost organ național și din pricina prigonirilor de pe vremuri a trebuit să treacă în România. Il jălește tatăl său, învățător pensionat în Vale și alte rudeni.

In amintirea lui Pavel Cotoțiu. Prietini mult regretatului Pavel Cotoțiu, fost actuar metropolitan și membru al multor așezăminte culturale ale noastre, dnii Dr. Ioan Borcia, profesor la școala civilă a »Asociațiunii« și Nicolae Nașcu, paroch în Răstoșnea, dăruiesc întru eternizarea memoriei mult regretatului, anume, la fondul »Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace«, câte 5 cor., în total 10 cor.

Cărți oprite. Ministrul de comerț a detras debitul postal dela următoarele cărți românești apărute în România: Calendar românesc pe 1908. »Istoria populară a Românilor« »Cum să cetim«. »Cum să ne creștem copiii?« și »Scrieri literare și artistice« de A. I. Odobescu.

Aceste din urmă au fost oprite de bunăsamă din pricină, că între ele este și lucrarea Moșii și Curcanii, în care e vorba de revoluția lui Horia.

Sireac guvernul nostru, în chipul acesta gândește el, că vom uita trecutul nostru de fapte vitejești.

Atentat în un palat al Țarului. Zilele trecute s'a oprit o trăsura elegantă înaintea porții dela palatul țarului din Livadia. Doi domni s'au dat jos din trăsura și încercară să intre în palat. Soldatul de pază i-a oprit și îi întrebă, că ce vreau? În loc de respuns nouii sosiți au scos revolverul și au pușcat pe soldat, și urcându-se în trăsura au apucat repede drumul spre Sebastopol. Cine au fost și ce au voit, nu să știe. Poliția îi caută în ruptul capului.

Cununii. Ana Groze (Fizeș) și Aureliu Schiopu (Cluj) își celebrează cununia în 10 Maiu n. 1908 d. a. în biserică gr.-cat. din Fizeș

— Dra Vera Leményi (Sibiu) și dl Leo de Bohățiel (Cluj) își serbează cununia în catedrala română din Sibiu, în 28 Aprilie (11 Maiu) a. c. la 6 ore seara.

Adunarea generală a »Ulpii Traiană« Societatea »Ulpii Traiană« din Eric Pa și-a ținut adunarea în 3 Aprilie c. sub prezidența dlui Ioan Schitea. Dânsul arată că astăzi expiră mandatul vechiului comitet, și trebuie să se aleagă altul care să chivernisească afacerile societății. Face apoi istoricul pe scurt a celor petrecute la Ioungstov Ohio în ziua de 29 Martie. Mulțamește societății pentru încrederea avută în persoana d sale și a comitetului vechiu și-i urează progres. După sfârșitul și a

altor afaceri dela ordinea zilei, să porcede la alegerea comitetului pe un nou period. Au fost ales dnul Dumitru Bozdog, prezident, Dumitru Ghișe, secretar corespondent, Gheorghe Stefan, secretar financiar, Ioan Mihon, casar. Ioan Răgneală, Aurel Craivean și Avram Besoiu în comitetul de supraveghere, Nic. Schitea și Ilie Leluțu suplenți, Ioan Muntean bibliotecar. Bilanțul societății dela 1 Oct. 1906 și până la 1 Aprilie 1908, este următorul: Venite dolari 940.97. Cheltueli 639.77. Bani gata 301.20. Bibliotecă în valoare 55.30. 6 costume pentru căluseri 65. Diferite obiecte, imprimate cocarde, botoni etc. 48 dol. Avere totală a societății »Ulpii Traiană« dela fondare și până la 5 Aprilie 1908, este de dolari 469.50. — Dumitru Bozdog, prezident, Dumitru Ghișe, secretar.

Aci amintim, că societatea »Ulpii Traiană.« a aranjat în 1 Maiu c. o producție teatrală urmată de joc de căluseri și dans, cu un program de 6 puncte, cu deplin succes.

Teatru românesc în Sibiu. Cum am vestit, Duminecă și Luni au dat în csa națională de aici doue reprezentații teatrale artiștii nostri Zaharie Bârsan și dna Olimpia Bârsan. S'au jucat piesele, Duminecă: »Chinul unei femei« dramă și comedia »Cănele și pisica«, iar Luni: piez-le anunțate.

Publicul între care număroși deputați sinodali a umplut în amândouă serile până la cel din urmă loc marea sală festivă a »Casei naționale«. Artiștii Bârsan, ca în totdeauna, au jucat și astădată cu arta și rutina lor cunoscută, procurând publicului o seară păcută. În »Chinul unei femei« a jucat, pe lângă dl și doamna Bârsan, încă și diletantul nostru domnul Enescu, dovedind o îndemănare de scenă, ca actor de profesiune. Cu multă siguranță și foarte drăguț și-a interpretat rolul copilița Popescu (fiica cassarului dela »Albina«).

În paușă dl Calmuschi a delectat publicul cu 3 monologuri comice, stârnind mult haz și ris. A fost rechemat de repețitori înaintea rampei. Nu în mai puțină bună dispoziție au ținut artiștii nostri publicul asistent în comedia »Cănele și pisica«, jucată cu multă vervă. Pentru esecelentele lor prestațiuni au fost remunerați cu vioroase aplauze în ambele seri.

Mișcarea învățătorilor. Conferența învățătorilor români gr.-or. din protopresbiteratele Brașov, Bran și Treiscaune a adresat Sinodului Archidiecezan o representațiune, prin care cer ca sinodul să ia măsurile de lipsă pentruca ridicarea salarelor învățătoresți în comunele unde să poate, să se facă acum îndată, iar nu, cum s'a hotărât în cele mai multe locuri, numai peste trei ani adecă cu începerea de 1 Iulie 1910. Această amânare a îmbunătățirii stării materiale a învățătorilor este foarte păgubitoare nu numai pentru învățători, ci mai ales pentru școala confesională. În greaua situație creată lor și școalei românești prin legea cea nouă, în lupta desperată ce au să o presteze ch'ar acum la începutul aplicării legii, învățători români trebuie încurajați în tot chipul din partea bisericeii. Altfel ușor pot să descurajeze. Reprezența a fost prezentată I. P. S. Sale Metropolitanului printr'o deputație aleasă de conferența învățătorilor, anume de P. Dan (Zernești), S. Luca (Satlung) și I. Dima (Feldioara).

O lege bună. Cum să îngrijesc statele civilizate — firește unde nu ajunge stăpânirea kossuthistă — de cetățeni, ne arată un proiect de lege, prezentat de curând în parlamentul Angliei. În acest proiect să statorește, că fiecare cetățean de stat, ajungând anul 68 al vârstei este îndreptățit să ceară și să primească pensie dela stat, dacă poate dovedi că nu are nici o avere.

La înclinare spre colică

să poate iute ajutara. Este de lipsă numai, ca în loc de apă să adaugem făină-Kufeke pentru copii, feartă și urmarea de aci este o mistuire bine regulată și desvoltarea priincioasă a copiilor. »Kuf-ke« este cel mai bun nutriment, ea împedecă și delatură repede și sigur, ca nici un alt preparat, colica, diarea, catarul de intestine etc. »Copilul de fiță« (Der Sängling) brosură instructivă, să capătă gratis în localele de vânzare sau la R. Kuteke, Viena I. 175 1—1

Cromo-biograph. De curând să află în Sibiu pe piața Hermann primul teatru electric ungar Cromo-Biograph, unic în felul său. Programul este întotdeauna bogat, luminația feerică, 1000 locuri de șezut, musică capela regimentului 2 de inf. etc Zilnic doue reprezentații la oarele 7 și 8^{1/2} sara. Dumineca și în serbători câte 4 reprezentații. Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra acestui chromobiograph Prețurile foarte ieftine.

În panorama imperială din Sibiu, (str. Urezului, Nr. 26) să vor vedea săptămâna viitoare (10—16 Maiu): Buffalo și expoziția panamer. și Niagara. Prețul de intrare 40 bani, copii 20 bani.

Se poate căpăta la tot locaș

Kalodent

9 16—41 a lui Sarg

cremă de dinți nelucunjurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. C. înv. în Ser. Regretăm, dar nri din 1905 nu mai avem.

N. C. în Bezimb. Dela librăria W. Krafft, de aici; cere catalog, acolo găsești mai multe, cel mai bun e cel de Barcianu.

F. T. în L. Vom vedea, sigur nu este.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografeii« Henric Meltzer.

Cea mai bună pogace pentru câni
este și rămâne

Pogacea pentru câni a lui Fattinger

care dintre toate mijloacele de nutrițiune de acest soi u posede cea mai bună compoziție și efect de nutrire.

50 Kg. Cor. 28.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3-20

Puppy-Bisquit a lui Fattinger

pentru câni tineri.

50 Kg. Cor. 26.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3-50

Prospecte libere de porto prin Fabrica de pogăci patent pentru câni și nutremânt pentru galțe, în Wiener-Neustadt.

Preste 250 de prime premii.

Mijloacele de nutrițiune ale lui Fattinger să pregătesc sub controlă veterinară. 51 6—26

Hotelul de cură Altvater Freiwaldau
Gräfenberg, Silezia austriacă

stabilimentul cel mai perfect

Cură dietală a lui
Schrott în
Lindewiese

pentru toate procedurile curei de apă

Boale mutabile sunt eschise.
Prospecte dela direcțiune. 94 3—10

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
pentru ghețe.

Cu patent
Chelle.

Să capătă în toate prăvăliile mai mari

The „NOXIN“ Co,

Londra:
E. G. 57 Chiswell Street

Paris: 57 9-50
125. Rue Montmartre.

Wiena XVIII. r.:
Willy Welngärtner
Simper Strasse 13.
Telefon 22149.

Budapesta, VI.:
Brüder Hochsinger.

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Deposit de confecționare de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 21 16-

Mare depozit în traversă

Fer pentru chei (la zidiri) Fer U

Place de isolat. Împletituri de trestie pentru stocatură

Pappă pentru coperiș

Scânduri de brad

și alte mate-

rialuri pentru edi-
ficat,

Țevi pentru
conduct de apă

Stâlpi din fer vărsat

Țevi la umblătoare.

Împletituri de sârmă trase
cu zinc, pentru îngrădituri.

---- Sârmă cu țăpușele.

Copcii, lopeți, și adiustamente pentru
zidiri, unelte ș. a. m. 80 5-6

ANDREIU RIEGER
SIBIU (NAGYSZEEN).

I-a fabrică transilvană de mașini agricole.
Turnătorie și neguțatorie de articli de fer.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Piața mare Nr. 3-5.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,

scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent

contra intabulării și altă garanță.

Esecutarea

de ficare afacerei de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vânzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,
încasarea de cambii, checuri și asemnări,
predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

Îngrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor la deposit spre păstrare,

Închirierea de resorturi de case de fer

(săte deosebite), asigură contra incendiului
și a spargerii, etc. 5 9-26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

La toți proprietarii, economii, morarii etc.

O forță de lucrare bună, ieftină și sigură ofere

locomobilele original „Otto Petrolin“.

Sunt neîncunjurat de lipsă la treerat!

19 9-

Gata imediat pentru lucrare! Nu sunt scânteii! De aceea nu e pericol de foc! Nu să recere mașinist cu esamen! In Transilvania și Ungaria la dorință să pot vedea puse în lucrare „locomobile Otto“ ale noastre.

„Motoarele Otto“ originale

în legătură cu
intocmirile de **Gaz sugativ**

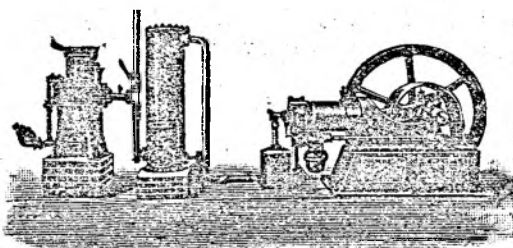
după sistemul nostru. Cea mai ieftină forță de lucrare pe lângă întrebuintare de cărbuni, bruni sau cocs de gaz, kaumagit sau cărbuni de lemn, ca material de foc.
Preste 150.000 de forță de cai!
pusă în lucrare de astfel de întocmiri ale producției noastre.

Motore Rohol!

Representanț general

Andrieu Török

fabrică de masini, în SIBIU.

Langen & Wolf,

fabrică de motoare

VIENA X. Laxenburgerstr. 53.

Băile de cură dela Vălcăle (Elopatak)

sunt de un succes deosebit contra durerilor de stomach, răsunchi, a udului, de miteză, a boalelor de ficat și de fier, contra podagrai și a reumatismului, constipației foaleului, cum și contra tuturor a celor boale, cari să desvoină din nevrositate. Cuna de beut a apei de Elopatak de renume universal, cură făcută după prescripție medicală, împreună cu mijloacele de ajutor corăspunzătoare și alitoare în loc (băi calde și reci, tratament de cură cu apă, masaje, gimnastică suedă, mod diet. de hrană) dau rezultate extraordinare de favorabile. Sezon de scaldă: din 15 Maiu până în 15 Sept. Stăie de drum de fer: Feldioara (Földvár) și Sepsz-Szent-György, cu comunicație de trăsuri ieftină și stabilă, locuință, provizie, ieftin și elegant. In decursul timpului dinainte și după sezon (15 Maiu până în 15 Iunie și 20 August până în 25 Sept.) este a plăi jumătatea taxei de cură și muzică, locuință cu scătământ de 60% provizianua cu mult mai ieftină.

Apa minerală de Elopatak, care între apele minerale alcaloide feruginoase cu continut de acid carbonic ocupă rangul întâi, să poate folosi și ca medicină de casă și atât pură, cât amestecată cu vin este o beutură plăcută, recreatoare și să bucură de mare trecere. In țară și străinătate să consumă pe an mai mult de un milion de sticle. Lo ul de espedare: Elopatak, dar să ață în cele mai multe orașe și case mari de comerț.

Cu prospecte serveste gratis, la dorință.

Direcțiunea.

102 1-6

Recomand p. t. publicului **depozitul meu bogat, bine asortat de**

Cruci și monumente de morminte

din diferite soiuri de **marmoră, granit, syenit, labrador și piatră de nisip** (gresie) cu prețuri **moderate.**

Mai departe mă ofer a face și restaura tot felul de lucrări de zidărie din **bransa mea, pe lângă asigurarea de serviciu prompt și prețuri ieftine.**

Schițe și preliminare de spese stau la dispoziție franco.

Cu dinstinsă stimă

105 1-10

Albert Klingenspohr, sculptor și măiestru pietrar
Mediaș, filiala: Sibiu, strada Trei-stejeri 5.

Săpun de lapte de crin Steckenpferd

de Bergmann & Co, Drezda și Teschen a/E.

este și rămâne, conform scrisorilor de mulțumită ce sosesc zilnic, cel mai cu efect dintre toate săpunurile medicinale contra pișturiilor cum și pentru dobândirea și păstrarea unei piele delicate, moale și un teints rosaceu. Prețul unei bucăți 80 fl. Să afli în toate farmaciile, în drogherii, parfumerii și negustorii de săpun și locale de frizeri.

102 43-50

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Str. Cispădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru
căroțat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi
și procovături, portmonee și bretele solide

13 8-

și alte
articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

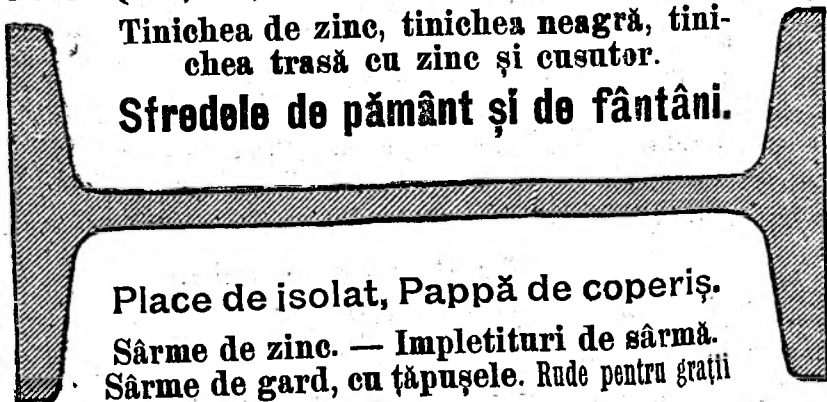
Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie

Pentru scopuri de edificat recomand depozitul meu bogat asortat în:
Traverse Fer U, șine vechi de cale ferată, fer
model (façon), rude fer-cheie (la păreți).

Cement pe lângă instrumente și unelte pentru lucrătorii de beton.

Tinichea de zinc, tinichea neagră, tinichea trasă cu zinc și cusutor.

Sfredole de pământ și de fântâni.

Place de izolat, Pappă de coperiș.

Sârme de zinc. — Impletituri de sârmă.
Sârme de gard, cu țapusele. Rude pentru grații

Impletituri de trestie pentru stocaturi.

Depozit nou și bogat asortat în adiustamente de zidiri.
Sobe de fer vărsat și cuptoare de căhale.

CAROL F. JICKELI, Sibiu și Alba-Iulia.

2 18-52

Cheag natural în formă de praf.

Important

pentru fabricarea de caș. Cheag natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai ieftin mijloc pentru încheierea laptelui, chemice curat, întrece mult toate mijloacele de încheiere de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de fetide, colorante sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe întrebunțate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai competenți în brânzături, cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru Galiția, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură
Storozynetz (Bucovina).

Dose pe probă gratis și franco rog a se cere dela 97 3-20

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.

Mijloc de substituire pentru

Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult veritat, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de mai puțină valoare să fim la cumpărare cu grijă și să cumpărăm numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și C. 2— să afli gata aproape în toate farmaciile; depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Goldenen Löwen“ în Praga.

Strada Elisabeta Nr. 5 nou

Espediție zilnică. 212 81-40

PRAFUL-TIRGRAM,

este singurul mijloc, care pustiește rapid și radical toate insectele; în sticlă să capătă cu 30-60 bani, 1 și 2 coroane.

TINCTURA TIRGRAM

numai contra stelnțelor, în sticle să capătă cu 40-80, 1-20, 2-60 și 5 cor. în toate dregherile mai bune, în băcăni și în neguță-

torii de văpsele, unde sunt afișate placate-tirgram. Să ne notăm numele: **TIRGRAM-Fabrics: Bpesta,**

IV. strada Károly-utoza 1.

159 12-20

Pentru agricultori!

Cine vrea să cumpere **sămânță bună și ieftină**, să se adreseze pentru semințe de:

Trifoin roșu
Luțernă
Măzărliche
Ovăs, Orz
Cucuruz-cinquantin.
Sămânță de cânepă
Sămânță de in

Sigismund Felter
Strada Cisnădiei 55.

75 7—

Ludovic Terencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12.

recomandă p. t. publicului
cele mai bune stoffe de primă-
vară în mare asortiment

noutățile

soase chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din cari
se execută după măsură cele mai
moderne vestimente precum: **Sacke,**
Jaquette, și haine de salon, cu
prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiană merită
noutățile de stoffe pentru **pardie-**
niuri și „Raglan”, cari se află
totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor con-**
fecționate în atelierul meu lei pe-
mit a strage deosebita atențiană a
on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecțio-
nez un rind complet de haine în timp
de 24 ore.

17 15 -

Un premiu de 5000 Cor.

plătesc aceluia, care îmi va dovedi, că colecția
mea de minune

600 bucați pentru fi. 250

nu este o cumpărare ocazională și anume:

1 orologiu de buzunar patent veritabil elvețian sist.
Roskopf, cu mers regulat și punctual, cu garanță de
fabrică în scris pe 3 ani, 1 lanț pancer de aur double
american, două inele de aur double americ. (pentru
domni și dame) 1 garnitură engl. aurită compusă din
bumbi de manjete, de gulere și de piept, un briceag
amer. cu 5 tășuri, 1 cravată eleg. de mătăasă, co-
loarea și muștra după dorință, fasonul cel mai nou,
1 ac de cravată elegant cu simili-brilant, 1 broș de
dame min. ultima novitate, 1 garnitură de toaletă de
călătorit de folositoare, 1 port-moneu veritabil de
piele eleg., 1 păreche de butoni amer. cu pietri imit.,
1 barometru pat. englez, 1 album de salon, cu 36 de
vederi cele mai frumoase și artist., 1 eleg. collier de
gât sau de păr din perle veritabile orientale, 5 draci
indici vrăjitori distrage (ri-ce societate și încă alte
350 de obiecte dif. gratis, cari sunt de lipsă în or-
icase. Toate la oaltă împreună cu orologiu de bu-
zunar sistem Roskopf, patent care singur e vrednic
dublu acest preț costă numai fi. 250. Se pot pro-
cura prin rambursă sau per cassa (și marce postale
să iau) de la

casa de expediție universală a lui

S. URBACH, Cracovia Nr. 201.

NB. La comande de 2 pachete se dă un bri-
ciu prima engl. sau 6 batiste fine de in gratis. Pentru-
ce nu să potrivește banii îndărăpt, astfel ori-ce rizic
e total eschis.

27 9—

10.000 părechi de ghete

4 părechi de ghete numai cu fi. 3.25

În urma cumpărării favorabile în masă să vând
cu preț ieftin: 1 păr. de ghete pentru domni și 1 păr.
pentru dame, negre sau cafenii, cu șinoi, cu talpă solid
bătută cu enie, fasonul cel mai nou. Mai departe 1 păr.
de ghete de modă pt. domni și 1 păr. pt. dame cu
passepoil, eleg. și ușoare. Toate 4 păr. cu 3 fi. 25 cr.
La comande este destul lungimea.

Expediție cu rambursă

Export de ghete KOHANE
în Cracovia Nr. 150.

Ce nu să potrivește, să schimbă. 6 2—4

Pentru tipar responsabil Henric Meltzer.

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

10 18—52

— Intemeiată la anul 1868 —

În Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— **contra pericolului de incendiu și exploziune,** —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— **asupra vieții omului** —

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asi-
gurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viață, etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu salvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: † Capitale asigurate asupra vieții:

95,816.412 coroane. † 9,882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484 278.83 c. pentru capitale asig. pe viață 4,028.113.12 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Diracțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajiu I., curtea I.,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela
subagenții din toate comunele mai mari.

Singur veritabil
este numai

BALZAMUL LUI THIERRY

cu călugărița verde, ca marcă de scutire. Expediția cea mai puțină 12/2 sau
6/1 sau o sticlă de familie, de voiaj, special-patent Cor. 5.— Pachetarea liberă.

::::: **ALIFIA CENTIFOLIA A LUI THIERRY.** ::::::

Cea mai puțină expedare 2 doze Cor. 360.

Cele mai bune leacuri de casă contra durerilor de stomach, arsuri, zgârciturilor, tusei, durerilor de
piept, contra aprinderilor organelor interne, podagrei, durerilor de membre, ranelor de tot soiul,
contra boalei uscate, absceselor, umflăturilor, rănilor de ori-ce soi etc.

Să ne adresăm la **Farmacia-îngerului protector**

A. THIERRY în PREGRADA I. ROHITSCH.

Depou pentru **Budapesta** la farmacistul **Iosif Török, I. & Dr. Leo Eger și I.**
Vértes în Lugoj. 90 4—33

CORNEL DEMETER

farmacist în Orăștie (Szászváros.)

„Peronospin“! Pentru stropirea viei contra peronosporei e mai bun și mai ieftin și manipu-
larea cu mult mai simplă, ca piatra vânăta. Un pachet pe 100 litre apă costă
60 fil. Pravul acesta să folosește și la stropirea pomilor. Mai puțin de 10
pachete nu să trimit, acestea însă francate. Revanzătorii capătă rabat corespunzător.

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai
renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cel mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, dureri de pept, ofitei, tusei măgărești, catharului, astmei, greu-
tații de respirat, lungoaiei și tusei seci. La copii și copile, contra tusei măgărești, are
efect admirabil. „Dolicin“-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o disol-
vează și astfel mai ușor să și rupe. Ferbințele și asudatul de noapte înceată; mărește greutatea
corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1 Cor. 20 fileri și 2 Cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor de cap, dinți
și nervi, precum și a scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă.
Din influență sau răceală proveninda durere de mâni, picioare, capul, corpul întreg. În multe cazuri
unde nici băile nu ar folosi aceasta ajută de minune. Prețul 1 Cor. 20 fil. și 2 Cor.

CENTARIN contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și
aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgîrciurile cele mai grele: leac sigur!
Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 Cor. 20 fileri și 2 Cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitarea de inimă
ameteți, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai
decât să comande „Laxbonbons“, zacharele purgative plăcute și dulci la luat. Prețul 1 Cor.

Caljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor,
precum la răgușala sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe
față, nas sau pe ori-ce parte a corpului, — ba chiar și la ranele sifilitice, 1 sticlă 2 Cor.

Pentru economie.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuin-
țarea pravului acestuia, lapte mai mult și mai bun. Prețul 60 fileri.

Prav pentru stăpînire șoarecilor și a cloșanților. Să prăpădesc prin întrebuințarea acestui
prav sigur. Prețul 60 fileri.

Unsoare galbînd contra păduchilor la vite. Eș mai tare și nu murdărește ca alte unsoari
Prețul 80 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea acestui prav ouă găinile și în timp de iarnă
pe când altcum nu ouă. Prețul 30 fileri.

Esență pentru prepararea rumului, rachiului de prune, sliboviță de drojdie, rachiului de bucate, de
borovicika, de vișine și altele. Prețul unei sticle pentru a prepara o litră costă 40 fil.

Tea foarte fină: de 20 90 fil. 1 cor. 20 fil. și 1 cor. 80 fileri, 103 1—8

Cerneala de imprimat Otto Baer, Drezda—Budapesta